

Llibre|s

Narrativa Entre Lucy Barton i la seva mare hi ha una constant: la relació gira entorn de l'abandó i l'absència, i són els episodis de les seves trobades els que revelen els seus destins. És la nova obra de la guanyadora del Pulitzer el 2009, Elisabeth Strout

Una consciència infeliç

ROBERT SALADRIGAS

A través del mateix títol, *Em dic Lucy Barton* (2016), se sap per endavant que la protagonista de la novel·la és una dona, la mateixa que escriu en primera persona. El lector continua rebent informació des de la frase d'inici: "Hi va haver una vegada, ara ja fa molts anys, que vaig haver d'estar ingressada a l'hospital gairebé nou setmanes. Això va ser a Nova York, i de nit, del llit estant, veia l'edifici Chrysler per la finestra...". De manera que la tal Barton reconstrueix des d'avui aquella època llunyana en què va haver de passar força temps internada en un hospital novaiorquès, exactament focalitzat en el mapa urbà. Aquest estil d'arrencar la narració diu molt a favor de la intel·ligència de l'autora i desvetlla, als ulls del lector, un plec d'al·licients que no el decebran.

Quant a l'autora, Elisabeth Strout (Portland, Maine, 1956), m'era familiar per la seva novel·la *Olive Kitteridge*, que li va fer guanyar el Pulitzer el 2009 i el premi Llibreter 2010, i origen de la formidable sèrie del mateix títol i quatre capítols interpretada per l'actriu Frances McDormand, Richard Jenkins i Bill Murray, magnífica expressió del gòtic americà emesa per l'HBO. La vulnerable Olive, engrandida pel geni interpretatiu de McDormand, és de la mena de personatges que no s'esborren de la memòria. Això fa que un s'interessi per les circumstàncies de Lucy Barton, nascuda a Amgash, un poblet minúscul d'Illinois, casada i amb dues filles petites, en la llarga estada que va fer a l'hospital de Nova York.

Resulta que tot d'un plegat, al cap de tres setmanes va aparèixer –literalment– la seva mare asseguda als peus del llit, la mare que feia anys que no veia. En els cinc dies següents amb les seves nits, les dues dones xerren, es contenen xafareries, diguem que es posen al dia, i així ens assabentem que la infantesa de la Lucy va ser una calamitat, el seu pare és com si no existís i amb el seu germà i la seva germana, una modesta família de rars, a penes es tracten. Entre mare i filla brollen els silencis però es tenen l'una a l'altra, sembla clar que es necessiten.

Passats els cinc dies, la Lucy pateix una brusca recaiguda malgrat les atencions del seu metge, un jueu encantador, i just llavors, en plena crisi, la mare decideix emprendre el retorn a Amgash. No tornaran a veure's fins nou anys després i una sola vegada. Mentrestant, Lucy Barton ens explica que es va casar amb un jove d'origen alemany –causa del repudi dels seus pares– i van fixar la residència a Nova York; més tard es divorciaran i ella contractarà de nou matrimoni, coneixerà una escriptora, Sarah Payne, la influència de la qual la durà a provar d'escriure la història que ara llegim, o sigui bocins (episodis) de la seva història. D'aquesta manera veurem que la vida de Lucy Barton, a través de l'impecable relat que articula de si mateixa, constitueix la imatge d'una criatura atribolada per la solitud i les pors, pràcticament incomunicada amb l'exterior (pares, germans, marits, filles, amics, algun d'ells com és el cas del Jeremy, el seu veí gai del West Village, recupe-

Strout té sis novel·les publicades, una de les quals, 'Olive Kitteridge, li va valer el Pulitzer 2009 i en van fer la sèrie del mateix nom protagonitzada per Frances McDormand

falsa senzillesa literària

Encara que penso que Elisabeth Strout, antiga professora d'escriptura creativa a la Universitat de Colgate (Madison, Nova York), és una eficaç constructora de peces que sostenen bastides narratives més complexes del que semblen –en tenim la prova en la falsa senzillesa d'*Em dic Lucy Barton*–, la seva escriptura produeix una estranya sensació de matèria molt conscienciosament elaborada. Dit d'una altra manera, les reflexions de Lucy sobre la seva condició de dona feta a si mateixa semblen més implacables quan s'hi distingeix el rerefons intel·lectual. I és que potser convé tenir present que Elisabeth Strout, filla d'un professor de ciències i una mestra de primària, va estudiar

un any a Oxford (Gran Bretanya) i després es va llicenciar en lleis per la Universitat de Syracuse.

Strout va arribar a la narrativa amb el propòsit d'indagar (al principi amb un estil pròxim al realisme però de seguida obrint-se a formes d'expressió que incorporen elements d'altres gèneres) en la difícil relació d'un personatge dramàtic, posem que una dona ofegada per la tendresa, amb el seu medi natural i familiar. El resultat van ser els diferents estrats que conformen el caràcter angular d'Olive Kitteridge. I ara és el torn de Lucy Barton. Totes dues depassen la temporalitat gràcies a la saviesa de Strout. Vet aquí el seu mèrit.

Biografia Sisè volum de 'Memorias de ficción'; un llibre ple d'estímul en què caminem al costat de l'exministre de Cultura per visitar museus, esglésies o ruïnes arqueològiques mentre s'interroga pel significat de les coses

Calma i desassossec

César Antonio Molina

ÀLEX GARCIA

rat després de mort), víctima dels aldarulls d'una consciència irrevocablement infeliç.

En aquest moment vull ressaltar el que em sembla més brillant d'*Em dic Lucy Barton*. El talent d'Elisabeth Strout refulgeix no en la història de la Lucy determinada pel paisatge vital i humà que l'envolta ni en l'estructura del relat, sinó en el pes i la densitat de les "coses" que la protagonista-narradora no explica. La mateixa Lucy comenta de Sarah Payne: "A mi m'agraden els llibres que va escriure. Però no puc deixar de tenir la sensació que defuig alguna cosa". El cert és que allò que no s'ha dit desborda els límits de la novel·la i diria que l'arrodoneix. Convida a fer-ne una altra lectura. |

Elisabeth Strout

Em dic Lucy Barton / Me llamo Lucy Barton

EDICIONS DE 1984 / DUOMO. TRADUCCIÓ AL CATALÀ: ESTHER TALLADA / TRADUCCIÓ AL CASTELLÀ: FLORA CASAS. 215 / 178 PÀGINES. 16,80 EUROS

J.A. MASOLIVER RÓDENAS

César Antonio Molina (A Coruña, 1952) és un dels últims vestigis de l'humanisme i gràcies a ell recuperem el més viu de les cultures de totes les èpoques. Poeta, assagista, crític i gestor cultural, és llicenciat en Dret, doctor en Ciències de la Informació i professor d'Humanitats, Comunicació i Documentació de la Universitat Carles III. Ha estat director del suplement literari *Culturas de Diario 16* i és autor d'un extens estudi sobre la premsa literària espanyola. Periodista, doncs, sobre totes les coses, també és un dinàmic i imaginatiu gestor cultural.

Va ser director del Círculo de Bellas Artes de Madrid, que ell va convertir en centre cultural de referència; director del Cervantes, que va conèixer amb ell una expansió sense precedents i com a ministre de Cultura la seva actuació va ser impecable, encara que el va perjudicar no tenir més glamur, com volia Zapatero, i es-

tar més interessat en la cultura que en les intrigues polítiques. D'aquesta experiència va néixer *La caza de los intelectuales* (2014), sobre la relació entre els pensadors i el poder.

En l'actualitat és director de la Casa del Lector, al madrileny Matadero. Molina és a més un recone-

Té molt de memòries o de diari, però la seva sensibilitat i visió de la realitat és la d'un poeta

gut poeta en castellà i en gallec.

Todo se arregla caminando és el sisè volum de les seves *Memorias de ficción*. El títol machadià neix d'una expressió que solia repetir el seu avi i de la seva passió per caminar, que estimula la mirada i el pensament. El llibre s'escapa de tota definició de gènere. Té molt de memòries o de diari.

Però la seva sensibilitat i la seva visió de la realitat és la d'un poeta. Com a assagista, la seva formació cultural és aclaparadora. S'interroga constantment sobre el significat de les coses, perquè en realitat, el més desconegut no és a l'exterior, sinó sempre a l'interior d'un mateix, una cosa que està relacionada amb la seva convicció que l'única manera d'il·luminar la vida és a través del coneixement.

És un llibre personal, no només per la seva interpretació del que veu, sinó per la presència de la seva filla Laura, a qui està dedicat el llibre, de la seva dona, la crítica literària Mercedes Monmany, i, sobretot, per les freqüents referències al seu caràcter. No hi ha referències a la seva obra i només una vegada el veiem entonant versos seus. Si Zapatero li va retreure la seva austeritat, ell ens diu: "Sento una especial emoció pels horts i els seus productes, tan senzills i humils però tan interessants i perfectes". És essencialment malenconiós, fet que explica en part la seva atracció, m'atreveixo a dir que romàntica, per les ruïnes; i si sempre es va sentir infatigable, "cada cop em canso més, i el pitjor és que cada cop estic més cansat de mi mateix".

Són constants les consideracions al pas del temps: "La locura de la vejez, decía Cicerón. Y yo la veo venir". I això pot explicar la freqüent presència de noies, que són com aparicions fulgurants que ens remetent a més a la bellesa i a l'espiritualitat que recorre tot el llibre en el que és, sí, un veritable recorregut, un incessant caminar visitant museus, esglésies, cases d'escriptors o ruïnes arqueològiques: "Sólo tras agotadores viajes por el mundo entero conseguimos satisfacer nuestro deseo, cuando ya los años y la vida se nos van apagando".

La intensitat emocional acompanya la seva identificació amb els grans creadors, a la recerca de l'espiritualitat de l'art. Especialment memorables són les pàgines dedicades a Robert Walser, Nabokov, Wilhelm Jensen o Czeslaw Milosz, a Morandi o al cinema polonès. Molina viu amb intensitat la grandesa i la transmet en un llibre ple d'estímul. |

César Antonio Molina

Todo se arregla caminando

DESTINO. 538 PÀGINES. 22,50 EUROS